

רשומות

קובץ התקנות

18 בנובמבר 2024

11545

י"ז בחשוון התשפ"ה

עמוד

תקנות שירותי הדת היהודיים (בחירות רבני עיר), התשפ"ה-2024 216

תקנות שירותי הדת היהודיים (בחירות רבני עיר), התשפ"ה-2024

בתוקף סמכותי לפי סעיף 15(א)(2) לחוק שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב],
התשל"א-1971' (להלן – החוק), אני מתקין תקנות אלה:

הגדרות

1. בתקנות אלה –

”אסיפה בוחרת” – גוף שהוקם כאמור בתקנה 8;

”ועדה רפואית” – כהגדרתה בחוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב],
התשל"ל-1970¹;

”מועצת הרבנות הראשית” – מועצת הרבנות הראשית לישראל;

”מרשם אוכלוסין” – כמשמעותו בסעיף 2 לחוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965²;

”ספרדי” – לרבות יוצא תימן;

”רשות מקומית” – עירייה או מועצה מקומית;

”תעודת כשירות” – תעודה בתוקף ממועצת הרבנות הראשית המעידה על כשירות
לכהן בתפקיד רב עיר.

שיטת הבחירות

2. רב עיר יבחר באמצעות אסיפה בוחרת בבחירות אישיות ישירות, שוות וחשאיות.

מספר רבני עיר

3. (א) לרשות מקומית יהיה רב עיר אחד, ואולם ברשות מקומית שמספר תושביה אינו
עולה על 15,000, יחליט השר, בהסכמת מועצת הרשות המקומית, מה יהיה היקף
המשרה שבו יועסק; לא הסכימו השר ומועצת הרשות המקומית על היקף המשרה,
יכהן הרב בחלקיות משרה של 50%.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), עלה מספר התושבים היהודים ברשות
המקומית על 50,000, רשאי השר להורות, בהסכמת מועצת הרשות המקומית, כי
לרשות המקומית יהיו שני רבני עיר, אחד ספרדי ואחד אשכנזי, אם השתכנע שאכן
קיים צורך שכזה וכי לפי מאפייני הרשות המקומית רב עיר בן עדה אחת לא יוכל לתת
מענה לצורכי התושבים בני העדה האחרת;

(ג) על אף האמור בתקנות משנה (א) ו-(ב), ברשות מקומית שאוחדה, יכול לכהן יותר
מרב עיר אחד, וזאת לתקופה קצובה, והכול כמפורט בתקנה 16.

כשירות להיבחר
לרב עיר

4. כל המפורטים להלן כשירים להיבחר לרב עיר:

(1) מי שמכהן או כיהן כדיין או מי שיש בידו כתב הסמכה תקף לפי תקנה 13 לתקנות
הדיינים (תנאי הסמכה וסדריה), התשט"ו-1955³, והוא כשיר להתמנות לדיין;

(2) מי שמכהן או כיהן כרב ראשי לצבא הגנה לישראל;

(3) מי שמכהן או כיהן כרב צבאי פיקודי או כרב צבאי חיילי, והוסמך לרבנות בידו
שני הרבנים הראשיים לישראל, ומועצת הרבנות הראשית החליטה כי הוא כשיר
לכהן כרב עיר;

(4) מי שיש בידו תעודת כשירות.

¹ ס"ח התשל"א, עמ' 130.

² ס"ח התשל"ל, עמ' 65.

³ ס"ח התשכ"ה, עמ' 270.

⁴ ק"ת התשט"ו, עמ' 1273.

5. (א) מועצת הרבנות הראשית תיתן תעודות כשירות למי שמתקיימים בו כל אלה: תעודת כשירות

(1) אורח חייו ואופיו הולמים לדעתה את מעמדו של רב בישראל;

(2) הוא עמד בבחינות בתלמוד ובפוסקים; ועדת רבנים של שלושה או יותר שמינתה מועצת הרבנות הראשית תערוך בחינות אלה בכתב;

(3) הוא חתם על תצהיר כי יקיים כל החלטה של מועצת הרבנות הראשית.

(ב) השתכנעה מועצת הרבנות הראשית כי אדם הוא תלמיד חכם מובהק הבקי, בין השאר, בכל פרטי ההלכות הנוגעות למילוי תפקיד רב עיר, רשאית היא לפוטרו מן הבחינות האמורות בתקנת משנה (א)(2), ובלבד שבין המצביעים בעד הפטור היו הרבנים הראשיים לישראל.

(ג) מועצת הרבנות הראשית רשאית להשעות את תוקפה של תעודת כשירות שניתנה לפי תקנת משנה (א) או לבטלה, לאחר שנתנה לבעל התעודה הזדמנות להשמיע את דבריו, על יסוד אחת מן העילות האלה:

(1) הרב התנהג באופן שאינו הולם את מעמדו של רב בישראל;

(2) הרב הורשע בעבירה שמפאת חומרתה, אופייה ונסיבותיה אין הוא ראוי לכהן כרב עיר.

(ד) תעודת כשירות שניתנה למי שעמד בבחינות שהתקיימו לפי תקנת משנה (א)(2), כוחה יפה בלא הגבלת זמן, זולת אם בוטלה לפי תקנת משנה (ג).

(ה) תעודת כשירות שניתנה לפי תקנת משנה (ב), תהיה בתוקף למשך 3 שנים, זולת אם בוטלה קודם לכן לפי תקנת משנה (ג); מונה בעל התעודה לכהונת רב עיר – תוקפה של תעודת הכשירות יהיה בלא הגבלת זמן.

(ו) מי שהייתה בידו תעודת כשירות שפג תוקפה כאמור בתקנת משנה (ה) והגיש למועצת הרבנות הראשית בקשה לחידושה, תדון המועצה בבקשתו ותחליט בה בתוך 30 ימים ממועד הגשת הבקשה; מועצת הרבנות הראשית רשאית לחייב את מגיש הבקשה לעמוד בבחינות לפי תקנת משנה (א)(2), מקצתן או כולן; החליטה המועצה כאמור, יתקיימו הבחינות למבקש בתוך 60 ימים ממועד הגשת הבקשה.

(ז) חבר מועצת הרבנות הראשית לא ישתתף בהליך למתן תעודת כשירות לקרוב משפחה, להשעיית תוקפה של תעודה כאמור או לביטולה; לעניין זה, "קרוב משפחה" – כהגדרתו בכללי שירות המדינה (מינויים) (סייגים בקרבה משפחתית), התשס"ח-2007.⁵

6. (א) השר רשאי להורות על בחירת רב עיר או רבני עיר, הכול לפי העניין, אם התקיים הודעה על הצורך בבחירת רב עיר אחד מאלה:

(1) נפסקה כהונתו של רב עיר כאמור בתקנה 15, או שרב העיר המכהן צפוי לפרוש מכהונתו בתוך ששת החודשים הקרובים;

(2) יישוב נעשה רשות מקומית;

(3) ברשות המקומית לא הוקמה מועצה דתית ולא מכהן בה רב עיר;

(4) איחוד רשויות מקומיות כאמור בתקנה 16.

(ב) קבע השר כאמור בתקנת משנה (א), יפרסם הודעה על כך ברשומות.

⁵ ק"ת התשס"ח, עמ' 206.

(ג) התפרסמה הודעה ברשומות לפי תקנת משנה (ב), יודיע השר למועצת הרשות המקומית הנוגעת בעניין ולמועצת הרבנות הראשית כי עליהן לבחור נציגים לוועדת בחירות לבחירת רב עיר.

ועדת הבחירות 7. (א) לשם ניהול הליך בחירות תוקם ועדת בחירות המורכבת מחמישה חברים, כמפורט להלן:

(1) דיין שיצא לגמלאות או שופט שיצא לגמלאות, שמינה השר לאחר התייעצות עם ראש הרשות המקומית ועם הרבנים הראשיים לישראל והוא יהיה היושב ראש;

(2) נציג השר מקרב עובדי משרדו;

(3) רב עיר שבחרה מועצת הרבנות הראשית;

(4) שני נציגי הרשות המקומית, לפי הוראות אלה:

(א) ראש הרשות המקומית או נציג שהוא ימנה מקרב עובדי הרשות או נבחרה;

(ב) נציג שתמנה מועצת הרשות המקומית מקרב עובדיה או נבחרה;

(ג) החליט ראש הרשות המקומית לכהן בוועדה או שמינה נציג מקרב נבחר הציבור מסיעות הקואליציה של הרשות המקומית, נציג המועצה יהיה מקרב סיעות האופוזיציה;

(5) המנהל הכללי של המשרד לשירותי דת ימנה מקרב עובדי המשרד מרכז לוועדת הבחירות.

(ב) היועץ המשפטי של המשרד לשירותי דת או נציגו, ישמש יועץ משפטי לוועדת הבחירות.

(ג) במקרה של קולות שקולים תכריע דעתו של היושב ראש.

(ד) המניין החוקי בוועדת הבחירות יהיה שלושה ובהם היושב ראש.

(ה) ועדת הבחירות תוכל לפעול גם אם פחת מספר החברים המכהנים, כל עוד לא פחת משלושה ובהם היושב ראש.

(ו) חבר ועדת הבחירות לא ישתתף בהליך בחירת רב עיר שבו הציג קרוב משפחה שלו, כהגדרתו בתקנה 5(ז), את מועמדותו לבחירה.

8. האסיפה הבוחרת לבחירת רב עיר תהיה מורכבת מהחברים האלה:

חברי האסיפה
הבוחרת

(1) כלל חברי מועצת הרשות המקומית; אם מספר חברי מועצת הרשות המקומית לפי פסקה זו זוגי, תבחר מועצת הרשות המקומית נציג נוסף מטעמה;

(2) ראש המועצה הדתית, לרבות ממונה או יושב ראש ועדה ממונה; ברשות מקומית שאין בה מועצה דתית – המנהל הכללי של הרשות המקומית;

(3) נציגי ציבור שמספרם יהיה זהה למספר חברי האסיפה הבוחרת האמורים בפסקאות (1) ו-(2), שיהיו מאחד או יותר מתחומי הרוח או החינוך או האקדמיה והמינהל או הפעילות הדתית והחברתית; השר, בהתייעצות עם מליאת הרשות המקומית, ימנה שני שלישים מנציגי הציבור; מליאת הרשות המקומית, בהסכמת השר, תמנה שליש מנציגי הציבור; אם בעקבות חלוקת מינוי נציגי הציבור לשני שלישים ושליש בין השר לבין מליאת הרשות המקומית תיוותר יתרה לחלוקה, מי שיהיה זכאי למינוי הנציג הנותר הוא מי שיתרתו העשרונית בעקבות החלוקה הראשונית גדולה יותר;

- (4) נציגי הציבור ייתנו, ככל האפשר, ייצוג לגופים, למגזרים ולעדות המעוניינים בקיומם של שירותי דת יהודיים בעיר;
- (5) נציגי הציבור יהיו מי שכתובתם, לפי מרשם האוכלוסין, באותה רשות מקומית, ואשר מרכז חייהם בתחום הרשות המקומית כאמור;
- (6) המניין החוקי של האסיפה הבוחרת יעמוד על מחצית מספר חבריה.

9. 40% לפחות מחברי האסיפה הבוחרת יהיו נשים.

ייצוג נשים באסיפה
הבוחרת
כינוס האסיפה
הבוחרת

10. (א) ועדת הבחירות תחליט על מועד לעריכת בחירות רב עיר ומקום לכך; החליטה הוועדה על מקום ומועד כאמור, תפרסם על כך הודעה ברשומות, באתר האינטרנט של המשרד לשירותי דת, של הרשות המקומית ושל המועצה הדתית, אם ישנה; נוסף על כך, הרשות המקומית תפרסם את ההודעה בכלים העומדים לרשותה באופן שההודעה תגיע לכלל המגזרים הנוגעים לעניין ברשות המקומית, ובכלל זה פרסום בלוח מודעות, אם ישנו; הוועדה תשלח הודעה כאמור לכל אחד מחברי האסיפה הבוחרת, למועצת הרבנות הראשית ולשר; המועד לעריכת הבחירות יהיה 30 ימים לפחות לאחר פרסום ההודעה ולאחר מועד משלוח ההודעה לרשומות כאמור.

(ב) ועדת הבחירות תתכנס לא יאוחר מ־7 ימים לפני מועד הבחירות לאחר את המועמדים לבחירה, לפי התנאים בתקנה 12 ולאחר בדיקת היועץ המשפטי של המשרד לשירותי דת; במסגרת זו תבחן ועדת הבחירות את התאמתו של כל מועמד לתפקיד רב העיר, ובכלל זה תבחן אם התנהגותו של המועמד הולמת את מעמדו של רב בישראל.

(ג) ועדת הבחירות תשלח הודעה לחברי האסיפה הבוחרת בדבר המועמדים שמועמדותם אושרה.

11. מי שכשיר להיבחר לרב עיר רשאי להציג לוועדת הבחירות את מועמדותו בכתב לא יאוחר מ־14 ימים לאחר מועד פרסום ההודעה על הבחירות בעיתון כאמור בתקנה 10(א). וכן רשאים שלושה מחברי האסיפה הבוחרת, לא יאוחר מהמועד האמור, להציג מועמד שהסכים לכך בכתב, ואולם מי שנבחר לחבר בוועדת הבחירות או לחבר באסיפה הבוחרת לבחירת רב עיר, לא יהיה מועמד לרב עיר באותן בחירות.

12. לא תאושר מועמדותו של אדם לכהונת רב עיר אם מתקיים לגביו אחד מן האמורים להלן:

(א) הוא חבר המועצה הדתית, אלא אם כן מסר במועד הצגת מועמדותו הודעה על התפטרותו מחברותו במועצה הדתית;

(ב) הוא הורשע בעבירה פלילית או בעבירת משמעת שיושב ראש ועדת הבחירות החליט שמפאת חומרתה, אופייה ונסיבותיה אין הוא ראוי לכהן כרב עיר;

(ג) הוא בן 70 ומעלה;

(ד) הוא אינו אזרח ישראל.

13. (א) יושב ראש ועדת הבחירות יפתח את הליך הבחירות וינהלו.

הצבעה

(ב) ההצבעה תהיה בקלפי, והמועמד שקיבל את המספר הגדול ביותר של המשתתפים בהצבעה – הוא הנבחר; הציג מועמד יחיד את מועמדותו לבחירה – הוא הנבחר אם קיבל יותר מ־50% מסך הקולות של המשתתפים בהצבעה.

(ג) נערך הליך לבחירת שני רבנים, בהתאם לאמור בתקנה 3, ייבחרו שני הרבנים כל אחד בהצבעה נפרדת, באמצעות קלפי נפרדת, במועד אחד ובמקום אחד ויחול לעניין זה האמור בתקנת משנה (ב).

(ד) קיבלו כמה מועמדים מספר קולות שווה, שהוא מספר הקולות הגבוה ביותר מבין המועמדים, תצביע האסיפה הבוחרת על אותם המועמדים שזכו למספר קולות שווה, בהצבעה נוספת או בהצבעות נוספות.

(ה) ועדת הבחירות תפרסם ברשומות הודעה על תוצאות הבחירות.

14. (א) רב עיר יהיה רשאי לעסוק בעסק או בעיסוק נוסף, או בהתנדבות בלא תמורה, אם מועצת הרבנות הראשית והשר אישרו זאת, ובכפוף לאישור הרשות המקומית או המועצה הדתית, לפי העניין, ולפי הוראות אלה:

- (1) לצורך מתן אישור כאמור יבחנו הגורמים המאשרים את יכולתו של הרב למלא את תפקידו כרב מקומי ולפעול בלא ניגוד עניינים;
 - (2) האישור יהיה מנומק וינתן בכתב, לתקופה של עד שלוש שנים;
 - (3) השר רשאי להתנות את האישור בתנאים לצורך הבטחת האמור בתקנה זו.
- (ב) לעניין תקנה זו לא יראו כעיסוק בעסק או כעיסוק נוסף –

- (1) כהונה כחבר מועצת הרבנות הראשית;
- (2) קבלת הכנסות מנכס של רב עיר או מנכס של משפחתו, ובלבד שלצורך קבלת הכנסות אלה לא נדרשת מרב העיר השתתפות פעילה בניהול הנכס;
- (3) קבלת הכנסה מיצירה ספרותית.

(ג) בתקנה זו –

”עיסוק” – בין בעצמו ובין בשיתוף עם אחר, לרבות כעובד או כשלוח;

”עיסוק נוסף” – עיסוק נוסף על העיסוק כרב עיר, לרבות עיסוק חד-פעמי;

”תמורה” – תמורה כספית או תמורה חומרית אחרת;

”תמורה חומרית” – לרבות העמדת משרד ושירותי משרד לרשות רב עיר לצרכיו הפרטיים, ולרבות העמדת רכב לרשותו לצרכיו הפרטיים או לצורך העיסוק בהתנדבות ובלא תמורה.

15. (א) רב עיר יכהן מיום בחירתו, ואולם אם החל הליך בחירות בטרם פרישתו או הפסקת כהונתו של רב עיר מכהן כאמור בתקנה 6(א)1, מועד תחילת הכהונה יהיה במועד סיום כהונתו של רב העיר המכהן.

(ב) כהונת רב עיר תיפסק בהתקיים כל אחד מאלה:

- (1) בהגיעו לגיל 70; ואולם מועצת הרבנות הראשית, בהתייעצות עם מועצת הרשות המקומית, ואם קיימת מועצה דתית – אף לאחר התייעצות עימה, רשאית להאריך את כהונתו של רב כאמור, לפי בקשתו, לתקופה נוספת שלא תעלה על חמש שנים, לאחר ששוכנעה שיש ביכולתו להמשיך ולמלא את התפקיד;
- (2) בפטירתו או בהתפטרותו; ההתפטרות תיעשה בכתב, תימסר לשר, ותיכנס לתוקף בתום 96 שעות מן המסירה;

- (3) במועד שבו החליטה ועדה רפואית שהוא אינו כשיר למלא את תפקידו;
- (4) אם נבחר לתפקיד רב במקום אחר או לדיין בבית דין רבני אזורי או בבית הדין הרבני הגדול;
- (5) אם הורשע בעבירה או שבית המשפט פסק לגביו שעבר עבירה, בפסק דין חלוט, לאחר שהחל לכהן כרב עיר, והיועץ המשפטי של המשרד לשירותי דת החליט כי מפאת חומרת העבירה, אופייה ונסיבותיה, אין הוא ראוי להמשיך לכהן כרב עיר;
- (6) לפי חוק מגורי רבנים במקום כהונתם, התשס"ג-2002⁶.

(ג) נודע לשר כי רב עיר שהתקיימה בו אחת העילות שבתקנת משנה (ב) ממשיך בפועל לכהן, יורה לו על הפסקת כהונתו לאלתר; רב עיר לא יהיה זכאי לשכר מיום שנוצרה העילה; ולעניין העילה האמורה בתקנת משנה (ב)5 – מיום שהודיע לו על כך המשרד לשירותי דת.

16. (א) ברשות מקומית שאוחדה עם רשות מקומית אחרת כך שמעמדה המשפטי של הרשות המאוחדת הוא מועצה מקומית או עירייה, רבני העיר שכיחנו ברשויות המקומיות שאוחדו, ימשיכו לכהן כרבני עיר ברשות המקומית שאוחדה למשך שנה אחת בלבד ממועד האיחוד או עד לעריכת בחירות לרב עיר ברשות המאוחדת, לפי המוקדם מביניהם.

(ב) רב עיר שכיחן בתחום רשות מקומית שכתוצאה מאיחוד רשויות מקומיות מעמדה המשפטי הפך לוועד מקומי, יחדל לכהן כרב עיר כמשמעותו בתקנות אלה לאחר שנתיים מיום איחוד הרשויות, ואולם אין בכך לפגוע במעמדו כעובד המועצה הדתית או הרשות המקומית, לפי העניין.

17. לא נבחרו או התמנו חברי ועדת הבחירות או חברי האסיפה הבוחרת בתוך 30 ימים מהיום שהשר הודיע על כך בכתב למי שחייב לבוחרם או למנותם, רשאי השר למנות את בעלי התפקידים.

18. תקנות שירותי הדת היהודיים (בחירות רבני עיר), התשפ"ב-2022⁷ (להלן – התקנות ביטול הקודמות) – בטלות.

19. (א) מי שנבחר לרב עיר כדין ערב פרסומן של תקנות אלה (להלן – המועד הקובע), הוראת מעבר או שמונה לפי תקנה 24(ב) לתקנות שירותי הדת היהודיים (בחירות רבני עיר) התשס"ז-2007⁸, ייחשב רב עיר שנבחר לפי תקנות אלה, ותקנות אלה יחולו עליו.

(ב) על אף האמור בתקנה 15(ב)1, רב עיר שמכהן ערב המועד הקובע –

(1) והוא כיהן ערב תחילתן של תקנות בחירות רבני עיר, התשל"ה-1974⁹ – כהונתו תיפסק בהגיעו לגיל 80 שנים;

(2) והוא נבחר לכהן כרב עיר לפי תקנות בחירות רבני עיר, התשל"ה-1974 – כהונתו תיפסק בהגיעו לגיל 75 שנים; ואולם אם מועצת הרבנות הראשית, בהתייעצות עם מועצת הרשות המקומית ולאחר התייעצות עם המועצה הדתית, החליטה להאריך את כהונתו של רב כאמור, לפי בקשתו, לתקופה נוספת שלא תעלה

⁶ ס"ח התשס"ג, עמ' 101.

⁷ ק"ת התשפ"ב, עמ' 2876.

⁸ ק"ת התשס"ז, עמ' 1150.

⁹ ק"ת התשל"ה, עמ' 532.

על חמש שנים, לאחר ששוכנעה שיש ביכולתו להמשיך ולמלא את התפקיד, כהונתו תיפסק בתום תקופת ההארכה;

(3) והוא נבחר לכהן כרב עיר לפי תקנות שירותי הדת היהודיים (בחירות רבני עיר) התשס"ז-2007 – כהונתו תיפסק בהגיעו לגיל 70 שנים, ואולם אם מועצת הרבנות הראשית, בהתייעצות עם מועצת הרשות המקומית ולאחר התייעצות עם המועצה הדתית, החליטה להאריך את כהונתו של רב כאמור, לפי בקשתו, לתקופה נוספת שלא תעלה על חמש שנים, לאחר ששוכנעה שיש ביכולתו להמשיך ולמלא את התפקיד, כהונתו תיפסק בתום תקופת ההארכה;

(4) והוא נבחר לכהן כרב עיר לפי התקנות הקודמות – יחול עליו האמור בתקנה 15(ב)1, ובלבד שמועצת הרשות המקומית שבתחומה הוא מכהן תאשר זאת בהחלטתה, לאחר התייעצות עם המועצה הדתית, אם ישנה.

י"ג בחשוון התשפ"ה (14 בנובמבר 2024)

(חמ 44-3-10)

מיכאל מלכיאלי
השר לשירותי דת